

ادامه گفت و گوهای دشوار در فضای آکنده از امید

نگاه رسانه های خارجی به آخرین دور از گفت و گوهای هسته ای سال 1392، بازتاب دهنده بیم ها و امیدهایی است که فراز و نشیب مسیر دستیابی به توافق نهایی هسته ای را به تصویر می کشد.

نگاه رسانه های خارجی به آخرین دور از گفت و گوهای هسته ای سال 1392، بازتاب دهنده بیم ها و امیدهایی است که فراز و نشیب مسد دستناد، به تهاقة، نماذ، هسته اء، اا به تصمص مء، كشد.

گفت و گوهای هسته ای جمهوری اسلامی ایران و کشورهای گروه 5+1 که از روز سه شنبه بیست و هفتم اسفندماه در وین آغاز شده بود، شامگاه چهارشنبه پایان یافت.

در این دور از گفت و گو ها که به دلیل فرا رسیدن عید نوروز تا حدی فشرده تر از قبل برگزار شد، موضوع هایی چون همکاری های بین المللی هسته ای ایران، حق غنی سازی، تحریم ها و فعالیت تاسیسات آب سنگین اراک روی میز رایزنی، بحث و بررسی قرار گرفت.

«محمد جواد ظریف» وزیر امور خارجه کشورمان و «کاترین اشتون» مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در نشست خبری پایان گفت و گوهای هسته ای، آن را مثبت ارزیابی و اعلام کردند که نمایندگان سیاسی تهران و 5+1، هفتم تا نهم آوریل (هجدهم تا بیستم فروردین ماه) بار دیگر برای ادامه گفت و گوها در وین گرد هم خواهند آمد. همچنین پیش از نشست نمایندگان سیاسی، نشست های کارشناسی چهاردهم تا شانزدهم فروردین ماه برگزار خواهد شد.

با وجود ارزیابی مثبت بسیاری از بنگاه های خبری و رسانه های خارجی از نشست وین، گفت و گوهای هسته ای تا حدی متفاوت از دورهای پیشین برگزار شد که این تفاوت در گزارش ها، اخبار و تحلیل های رسانه های یاد شده بازتاب یافت.

**** حاشیه و متن گفت و گوهای وین از دریچه نگاه برخی رسانه های خارجی**

تارنمای رادیو بین المللی چین، ضمن اشاره به سازنده بودن گفت و گوهای هسته ای به سخنان روز پنجشنبه «هونگ لی» سخنگوی وزارت خارجه چین، در مورد نشست وین پرداخته است.

سخنگوی وزارت امور خارجه چین اظهار داشته کشورش همواره با روش عینی، منصفانه و مسوولیت پذیرانه، به طور سازنده در روند گفت و گوی 6 کشور و ایران شرکت کرده است. همچنین نمایندگان پکن در این دور از گفت و گوها، پیشنهادهایی برای گسترش شناخت مشترک و کاهش اختلاف ها مطرح کرده اند و در کل واکنش ها نسبت به این پیشنهادهای مثبت بوده است.

بنگاه خبرپراکنی «بی.بی.سی. فارسی» که برای پوشش خبرهای مربوط به نشست هسته ای روزهای گذشته، به اعزام خبرنگار ویژه به وین اقدام کرده بود، در خبرها و تحلیل های خود به رضایت شرکت کنندگان از روند گفت و گوها، مفید و پر محتوا بودن آن و نیز خوش بینی ها در مورد امضای توافق نهایی و جامع پیش از موعد تعیین شده، اشاره کرده است.

خبرنگار این بنگاه خبری، به اظهارنظر یک مقام بلندپایه آمریکایی حاضر در نشست وین اشاره کرده که تصریح داشته، گفت و گوها به خوبی پیش می رود و 2 طرف روشن ساخته اند که چه انتظاری از این گفت و گوها دارند.

تارنمای جهانی بی.بی.سی. هم با پر رنگ کردن سخنان ظریف درباره بایسته های طرح ایده ها و بررسی انگاره های متفاوت در مورد فعالیت های هسته ای ایران و نیز خوش بینی وی نسبت به آینده گفت و گوها، سخنان وزیر امور خارجه کشورمان را زیر میان تیتر «عملیاتی دشوار» آورده است.

و اما تارنمای فارسی رادیو بین المللی فرانسه با استناد به خبرها و گزارش های خبرگزاری فرانسه در مورد گفت و گوهای هسته ای، به محورهای بررسی شده و اظهارنظرهای ظریف و «سید عباس عراقچی» معاون وزیر امور خارجه و نماینده ایران در نشست وین اشاره کرده و در ادامه گزارش خود به موضوع نامه جمعی از نمایندگان سنای آمریکا به «باراک اوباما» رییس جمهور این کشور در مورد فعالیت های هسته ای ایران پرداخته است.

روز سه شنبه و همزمان با گشایش دور تازه نشست هسته ای، 83 نفر از نمایندگان سنای آمریکا در نامه ای به رییس جمهوری این کشور اعمال فشار بیشتر بر تهران و مشروط کردن امضای توافقنامه نهایی به توقف برنامه های هسته ای (صلح آمیز) ایران را خواستار شدند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، این نخستین بار است که شمار قابل توجهی از سناتورهای آمریکایی تشدید تحریم ها علیه ایران را خواستار شده اند.

تارنمای «دویچه وله» نیز به موضوع نامه سناتورهای آمریکایی به اوباما پرداخته و از درخواست ضد ایرانی آنان با عنوان «نگرانی 2 حزبی» یاد کرده است.

بخش فارسی این خبرگزاری، فعالیت تاسیسات آب سنگین اراک و درصد غنی سازی هسته ای از سوی ایران را کانون اصلی رایزنی های اتمی 2 روز گذشته بر شمرده و بیان داشته، آمریکایی ها خواهان تعطیلی کامل رآکتور اراک هستند اما برخی دیپلمات های غربی بر این باورند که تاسیسات اراک با برخی دگرگونی های فنی می تواند به کار خود ادامه دهد.

خبرگزاری «رویترز» با اشاره به روند رو به جلو و خوش بینی های ابراز شده از سوی مقام های ایرانی و دیپلمات های گروه 5+1، تصریح داشته ایران و آمریکا که به عنوان بازیگران محوری در گفت و گوهای هسته ای نقش آفرینی می کنند، هر 2 در داخل با مخالفت ها و موانعی در مسیر دستیابی به توافق نهایی روبرو هستند.

در این پیوند، رویترز به سخنان یک مقام ارشد آمریکایی در مورد گفت و گوهای هسته ای اشاره کرده است. این مقام آمریکایی که خواسته است نامش فاش نشود، در گفت و گو با رویترز اظهار داشته: «در مورد مساله غنی سازی همچنان فاصله ها و اختلاف هایی وجود دارد که مسیر دستیابی به موافقت نهایی را بسیار دشوار ساخته است.»

موضوع دیگری که در حاشیه نشست وین مورد توجه رسانه ها قرار گرفت، سخنان انتقادآمیز «موشه یعلون» وزیر جنگ رژیم صهیونیستی در مورد موضع آمریکایی ها در قبال گفت و گوهای هسته ای و سپس عذرخواهی او از بابت این گفته ها بود.

«آنسا» خبرگزاری رسمی ایتالیا، روز سه شنبه در گزارش خود در مورد گفت و گوهای تازه ایران و 5+1، به سخنان یعلون اشاره کرد که گفته بود: «اسرائیل برای رویارویی با ایران باید به تنهایی اقدام کند، گویی که در دفاع از منافعمان کسی را جز خود نداریم.»

وزیر جنگ رژیم صهیونیستی روز دوشنبه در دانشگاه تل آویو با انتقاد شدید از کنشگری دیپلماتیک واشنگتن تاکید کرده بود ایرانی ها در شرایطی که در برابر تحریم ها به زانو در آمده بودند، توانستند در گفت و گوهای هسته ای بهتر از آمریکایی ها عمل کنند و هوشمندانه با «تهاجم لبخند» از آن شرایط خارج شوند.

و اما بحران اوکراین و موضع روسیه در گفت و گوهای هسته ای نیز از جمله محورهای توجه رسانه های خارجی بوده است.

افزایش تنش بین مسکو و غرب بر سر خودمختاری منطقه کریمه در شرق اوکراین سبب شد تا برخی از تحلیلگران غربی در آستانه دور تازه گفت و گوهای هسته ای از امکان تسری این اختلاف ها به حوزه رایزنی های هسته ای سخن به میان آورند.

همزمان با آغاز گفت و گوها و با توجه به گمانه زنی ها، اظهارنظرها و ابراز نگرانی مقام های غربی در مورد پیوند بحران کریمه با رایزنی های هسته ای وین، خبرگزاری روسی «اینترفاکس» به نقل از «سرگئی ریابکوف» معاون وزیر امور خارجه و نماینده روسیه در گفت و گوهای هسته ای، اعلام کرد مسکو قصد ندارد در کشاکش هماوردی با غرب بر سر بحران اوکراین از موضوع هسته ای ایران به عنوان یک حربه استفاده کند، ولی نوع کنشگری غرب شاید روسیه را به این سمت سوق دهد.

در این ارتباط، «آسوشیندپرس» با اشاره به سخنان معاون وزیر امور خارجه روسیه، این گفته ها را جدی ترین هشدار مسکو در زمینه امکان همپیوندی بحران اوکراین و کریمه با گفت و گوهای هسته ای ایران و گروه 5+1 قلمداد کرده است.

و اما در مورد نقش روسیه در نشست وین، روزنامه آمریکایی «نیویورک تایمز» روز چهارشنبه نوشت که با وجود نگرانی های موجود در این زمینه، به نظر نمی رسد اختلاف های شدید مسکو و غرب در دور تازه گفت و گوها تاثیر چندانی بر جای گذاشته باشد.

نیویورک تایمز در مورد فرایند گفت و گوها نوشته است دور دوم رایزنی های هسته ای تهران و 6 قدرت جهانی پایان یافت در حالی که هنوز اختلاف های زیادی بر سر جزییات توافق بین 2 طرف وجود دارد؛ اختلاف هایی که یک مقام ارشد آمریکایی آن را «شدید» توصیف کرده است.

کلید خوردن رایزنی های مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و وزیر امور خارجه کشورمان زیر سایه برخی اختلاف های پیش آمده در زمان سفر 2 هفته پیش اشتون به تهران نیز از جمله موضوع های مورد توجه برخی رسانه های خارجی بود.

با آغاز گفت و گوهای هسته ای، رویترز به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی اعلام کرد که شام کاری ظریف و اشتون لغو شده که این موضوع با آنچه تهران «رفتار غیر دیپلماتیک» مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا خوانده، پیوند دارد.

به نوشته رویترز، ایران پیش از آغاز گفت و گو های وین، درباره برخی دیدارهای برنامه ریزی نشده اشتون در تهران به سفارت اتریش هشدار داده بود که اقدام هایی از این دست می تواند روابط تهران و اتحادیه اروپا را به خطر اندازد.

****جمع بندی**

با توجه به اخبار و گزارش هایی که رسانه های خارجی از گفت و گوهای هسته ای انتشار داده اند، می توان گفت که متن، حاشیه ها و تحولات مرتبط با نشست وین به شکلی همپیوند بازتاب خبری یافته اند.

در این بین، از خوشبینی نمایندگان ایران و 1+5 نسبت به روند و چشم انداز گفت و گوهای هسته ای و نیز حال و هوای نروزی و تبریک متقابل ظریف و اشتون در نشست خبری گرفته تا موانع و دشواری های دستیابی به توافق جامع و امکان تسری همواردی تازه مسکو و غرب به میز رایزنی های هسته ای، از جمله مهمترین کانون های توجه و تمرکز رسانه های خارجی بوده است.

از محمد کاظمی - گروه تحقیق و تفسیر خبر